

Gènesi i constitució d'UPV

Els dies 1 i 2 de desembre tindrà lloc, a la ciutat de València, la Primera Conferència de la Unitat del Poble Valencià. El valencianisme polític unitari, després d'un procés constituent no exempt de dificultats, enceta una nova etapa que els seus portaveus valoren com a decisiva.

«P»

Rosa PUNG
Rosa SOLER

arece difícil ocultar la profunda crisis en la que se encuentra el nacionalismo entre nosotros. Sin historia en la que basarse; sin otro contenido que no sea el de la normalización lingüística, en una sociedad bilingüe, y el de los símbolos, en una sociedad

hastada de tanta polémica ineficaz; sin ideas nuevas, incapaz en suma de articular un proyecto político que conecte con sectores sociales amplios, no es exagerado afirmar que su fuerza cada día es más escasa.» Aquest cant del gori-gori per un caricaturitzat nacionalisme valencià (el nacionalisme espa-

nyol, que tan bé representa aquest article, no estava ni està en crisi, certament) va ser imprès a les planes del desaparegut diari *Noticias al Día*, el 2 de desembre de 1982. Jordi Palafox, ex-militant del PSPV, professor de la Facultat d'Econòmiques, factòtum aleshores i ara del PSOE valencià, n'era l'autor.

Aquest truculent rèquiem pel valencianisme és expressió, no cal dir-ho, del zel de neòfit que amara tots els trànsfuges. L'ocasió, a més, era ben propícia: un mes abans, el 28 d'octubre, les dues opcions en què era dividit el valencianisme polític van rebre un dur correctiu electoral, mentre el PSOE

aconseguia un espectacular triomf que va portar González a la Moncloa. Palafox no va saber vèncer la temptació de pronosticar un R. I. P. inexorable al nacionalisme valencià. Ni ganes ni dades electorals, no li'n faltaven.

De les urnes va sorgir un panorama polític més prompte descoratjador per al valencianisme polític, encara víctima de la propensió bufanuvolesca que l'ha caracteritzat durant tota la «transició». La Unitat del Poble Valencià (UPV), coalició electoral encara limitada al Partit Nacionalista del País Valencià (PNPV), a l'Agrupament d'Esquerra dels País Valencià (AEPV) i al Col·lectiu per a la Renovació de l'Esquerra (CREPV), va aconseguir, en tot el País Valencià, 18.229 vots. Mentre Es-

Menezzo, EIC-UPV-Castelló; Carles Mulet, UPV-Marina Alta

querra Unida del País Valencià (EUPV), que es presentava en solitari, en va traure 9.125. Aquests decebedors resultats, sobretot si les expectatives infonamentades parlaven d'assolir un diputat, van provocar la dimissió de Burguera, cap de llista per València, de la secretària general del PNPV.

Això no obstant, en la circumscripció de Castelló, un candidat nacionalista unitari al senat, Vicent Pitarch, va obtenir-ne 10.028. El triple que les dues candidatures nacionalistes sumades assolien per al Congrés. Tot un símptoma del clamor unitari que des de feia mesos s'escampava per tot el moviment nacionalista valencià. El mateix Pitarch es va negar a anar de cap de llista per EUPV al Parlament espanyol, com a protesta

Joves, de comarques, qualificats...

Hi ha un fenomen crucial en la història de les societats, el moment de la modernització: quan una societat arriba a ser predominantment urbana, industrial, i el sector terciari cada volta adquireix una importància més decisiva. Aquest és el procés social que els últims vint-i-cinc anys ha trasbalsat de manera profunda i desigual la societat tradicional valenciana, i que ha accelerat-reforçat els efectes uniformatitzadors, etnocides, de la dominació de l'estat. Accelera i reforça, però no provoca. És el domini directe de l'estat, imposant el propi i exclouent projecte de nació, la dada fona-

Vicent MARTÍ

mental que explica el genocidi nacional al País Valencià.

Aquest enorme capgirament de les relacions socials també ha fet possible l'aparició del valencianisme com a moviment cívic capaç de redefinir de dalt a baix el mapa polític valencià. Ningú no pot entendre ni pruna de la bigarrada, crispada, història política d'aquests darrers anys, al nostre país, sense fer referència al nou nacionalisme valencià.

El canvi social desfermat pel desenrotllament desigual permet l'aparició de grups socials, cada volta més nombrosos, caracteritzats per: 1) La mobilitat ocupacional i geogràfica. 2) Estar doblement so-

cialitzats per dues cultures en conflicte permanent i dispar; i 3) L'accés a un nivell educatiu qualificat (universitats, escoles normals, instituts...). Tot i que, sempre, en la llengua dominant.

Una fracció significativa d'aquestes *persones noves* reacciona en contra de la socialització estatal, i opta per autodefinir-se de manera prioritària, o única, en relació amb la cultura dominada: tria identificar-se amb la nació prohibida.

L'anàlisi de l'aparició i posterior difusió del moviment d'afirmació nacional valencià ens duu, doncs, de forma ineludible, per bé que no exclusiva, cap a col·lectius humans de qualificació educativa mit-

jana i alta, procedents de comarques de canvi social intermedi, i on el capital simbòlic i lingüístic autòcton encara és determinant.

Amb aquests pressupòsits s'expliquen a bastament diverses característiques, fites i tendències socials del valencianisme. Com ara que siga a la Universitat de València on el nacionalisme valencià haja assolit el primer gran triomf polític; això ha confirmat el paper de fàbrica de nacionalistes que aquestes institucions compleixen en totes les nacions sense estat que hi ha al món. Nosaltres no som diferents.

Fins i tot, que el rector Lapiedra siga de Sagunt, o que la immensa majoria de

per no haver-se arribat a un acord entre totes les forces del valencianisme polític.

La unitat del nacionalisme polític era una exigència de la major part del valencianisme, i semblava ser una evidència fora de tota discussió. No per a tots, és clar: «No sé si és profecia

o realisme, però m'atreuria a dir que la unitat total tan a penes si podria abastar els 35.000 vots a tot el País Valencià», escrivia Vicent Franch, al mateix periòdic, el 19 de desembre del 82. L'auguri, si més no, va confirmar com és d'ingrat l'ofici de profeta: el valencianisme política

va concórrer a les primeres eleccions autonòmiques al País Valencià en una candidatura única i aconseguia 58.688 vots, la xifra més elevada de la seua breu i garrotejada història.

Era maig del 82, i com aquests comicis van celebrar-se conjuntament amb els municipals, també apa-

regueren més de cinquanta llistes locals que, més enllà d'uns resultats dignes, van permetre incorporar-se a UPV centenars de nacionalistes independents que estaven a l'aguait que la unitat quallàs, per fi. A hores d'ara, el 50% dels més de mil membres censats en UPV no pertanyen a cap dels dos partits que donen suport al moviment polític unitari que està a punt de constituir-se en la Primera Conferència.

EUPV, desmarcada del procés

Dos partits, i no tres, perquè EUPV, o allò que en queda, s'ha desenganxat del procés constituent d'UPV. No són d'ara les resistències dels grups hegemònics d'EUPV —el MCPV i la LCR— pel que fa a la Unitat. Aquesta actitud reticent ha estat la

Andreu Banyuls, secretari general del PNPV; Dora Balaguer, d'AEPV; Vicent Ventura, independent; Empar Sunyà, d'AEPV, presentant la Unitat.

la seua junta de govern procedesca de comarques urbanes àmpliament catalanoparlants no és una curiosa casualitat, evidentment.

Com tampoc no és un atzar sociològic que siga en les ciutats i en els pobles d'aquestes comarques on el valencianisme polític unitari tinga una presència més sòlida, com demostren els resultats electorals, la densitat organitzativa, el ressò públic. En les eleccions autonòmiques, UPV va aconseguir el 9'5% dels vots de la Marina Alta, el 8% de la Safor, el 7'7% al Camp de Morvedre, el 5'9% a la Plana Baixa, el 5'5% a la Ribera Baixa, el

5% a la Vall d'Albaida. I, així, va davallant el percentatge de sufragis com més s'acosta a les àrees metropolitanes fortament castellanitzades per la deserció lingüística d'amplis segments de la població, o per ser receptors d'un copió allau immigratori de parla castellana. Encara que la terciarització, plenament dominant, hi permet un creixement pausat, però incontestable, del valencianisme.

Alhora, també és difícil la penetració social del nacionalisme valencià en les comarques estrictament rurals, a pesar que si guen absolutament valencianoparlants. Ací, però,

les causes són ben distintes, i es vinculen a l'escassetesa de concentració de portadors del nacionalisme que hi va a parar, agreujada per la regressió econòmica i demogràfica (envelliment) a què estan abocades aquestes zones.

És ben coherent sociològicament, doncs, que quasi tots els nuclis locals d'UPV que acudeixen a la Primera Conferència s'asenten en poblacions de comarques urbanitzades i catalanoparlants. Alguns d'aquests pobles són predominantment rurals, però són immersos ja dins d'una trama urbana de relacions i d'influències.

També la composició professional del material humà d'UPV corrobora tot el que diem. Dels més de mil afiliats amb fitxa signada, un 20% són ensenyants, un percentatge bastant superior són assalariats de coll blanc (sanitat, banca, administració, tècnics de sectors punta), hi ha un grup remarcable de professionals liberals, alguns col·lectius són formats en gran part per llauradors, hi trobem quadres qualificats d'organitzacions de classe i ciutadanes, hi ha artesans i petits propietaris. I estudiants.

UPV, a més, és un moviment polític de mitjana d'edat baixa (al voltant dels 30 anys), d'insuficient participació de les dones (poc més del 20% del total de militants), socialment plural, i acaba de néixer.

causa principal de l'abandó d'EUPV de col·lectius locals tan significats com ara EIC-Castelló, Gandia, o Xàtiva, entre d'altres, tots els quals, sense renunciar als pressupòsits polítics amb què van nàixer, s'han integrat en UPV.

En una assemblea d'EUPV, celebrada diumenge 18 de novembre, a la qual havien estat convocats tots els militans d'arreu el país, s'aplegaren 34 persones que, per majoria, decidiren desvincular-se d'UPV. Les divergències polítiques esgrimides per al distanciament han estat, segons que diu la resolució final aprovada, l'electoralisme, la passivitat respecte a les mobilitzacions populars i la indefinició política d'UPV. Tot i això, «membres d'EUPV hi estan integrats i seguiran en els col·lectius d'UPV que siguem expressió d'unitat i de lluita de l'esquerra nacionalista a escala local i comarcal». En el mateix document es fa la proposta de creació d'una coordinadora nacionalista. Una delegació d'EUPV assistirà a la Conferència d'UPV, on es vol llegir tota la resolució.

La 1a. Conferència d'UPV

La UPV va nàixer d'un pacte electoral entre tres grups polítics nacionalistes: PNPV, AEPV, EUPV. La Unitat, però, ha transcendit el seu moment fundacional, pressionada per les necessitats vitals d'un jove i encara fràgil moviment d'afirmació nacional valenciana. Allò que en un principi va ser una resposta conjuntural per tal de superar la debilitat del valencianisme polític, i la barrera estatutària del 5%, ha esdevingut, per voluntat imposada des dels col·lectius de base, una organització unitària i

plural, compromesa en l'elaboració d'una política pròpia per a la gran majoria del nacionalisme valencià.

Els partits polítics que han participat o participen en la Unitat han estat catalitzadors, i han fet de canemàs, d'un procés auto-organitzatiu que ha anat eixamplant-se quantitativament i qualitativament

prioritaris que els membres d'UPV s'han proposat aconseguir en aquesta Primera Conferència, ja insinuats en els paràgrafs anteriors: a) un marc organitzatiu amb capacitat operativa d'intervenció, b) un marc polític mínim però ben aclarit.

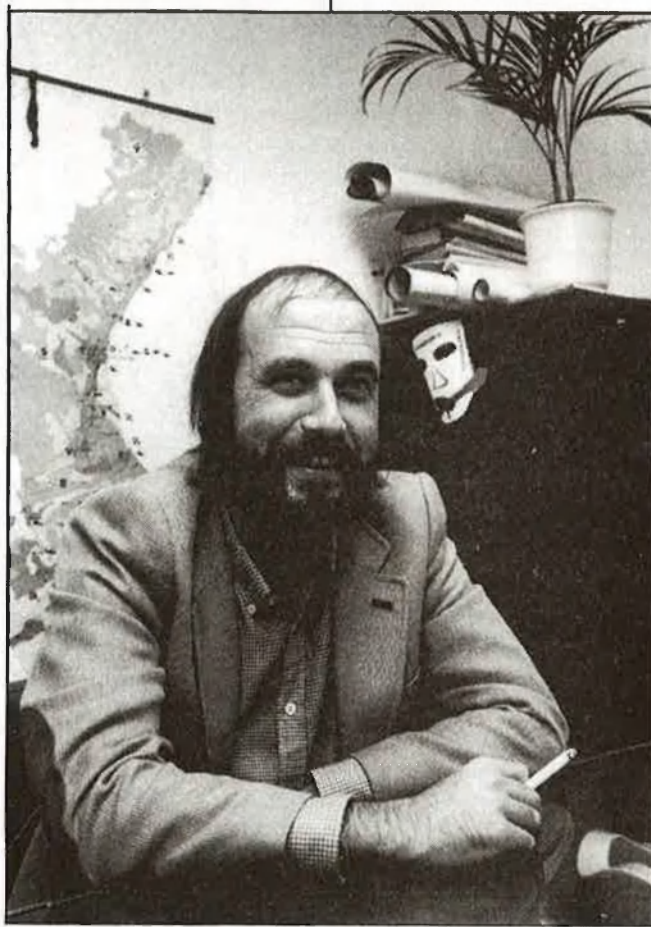
Pel que fa l'estructura organitzativa, es pretén conservar els valors i els

tits, la Conferència com a òrgan màxim del moviment, i l'elecció per aquesta última d'una Taula o Consell polític estrictament executor de la política aprovada per tots.

Tocant a la línia política, certs col·lectius d'un pes específic considerable dins de la Unitat, com són Oliva i Xàtiva, han cridat l'atenció sobre un perill que la Conferència ha d'evitar. Aquest perill prové de les urgències per concretar al màxim el programa polític, oblidant que l'aspecte fonamental ha de ser definir ben clarament quins són eixos centrals de marc polític que la UPV vol articular. UPV d'Oliva, fins i tot, ha proposat que siga en una Conferència extraordinària a celebrar d'ací un any, amb un debat exhaustiu previ, on s'aproven tots els temes que ara queden aparcats per discrepàncies profundes o per falta de discussió.

Sí que sembla evident que serà el nacionalisme valencià, tot enfrontat al nacionalisme espanyolista, el pal de paller d'UPV. Seran objecte de debat, en aquest sentit, la relació entre l'assumpció del País Valencià com a marc polític genuí, i l'àmbit dels Països Catalans; la vertebració d'una societat civil exigent i digna en les demandes d'alliberament; el concepte d'autodeterminació i de sobirania nacional; la crítica de l'Estatut; l'econacionalisme...

La confluència en l'espai nacionalista del conjunt de pràctiques plurals i orgulloses de la seua diferència, desplegadas per moviments alternatius, amb especial referència al pacifisme vist des d'un moviment polític pacífic, també serà motiu central de discussió de la Conferència d'UPV.

Ernest García, independent, membre de la taula política d'UPV

per tot el País Valencià. Ni més ni menys.

Els 80 nuclis unitaris que s'escampen arreu el país s'han autoconvocat en la Primera Conferència d'UPV per tal d'afrontar aquest repte, que consideren indefugible, de consolidar l'espai polític que el conjunt del moviment d'afirmació nacional demana.

Dos són els objectius

que el procés de l'últim any i mig ha generat. I així, UPV es dotarà d'una estructura, una àmplia autonomia dels col·lectius de base, una descentralització que siga compatible amb la intervenció conjunta, la representació directa de les realitats locals i comarcals en una Assemblea del País, la desaparició de la representació obligatòria dels par-